

آشنایی با ضمایر عربی

ضمایر رفع

صرف ضمایر در زبان فارسی به این صورت است: من، تو، او، ما، شما، ایشان.
یعنی: اول شخص مفرد، دوم شخص مفرد، سوم شخص مفرد، اول شخص جمع، دوم شخص جمع، سوم شخص جمع.

اما در عربی ضمایر چهارده صیغه میباشند و عبارتند از:

هُوَ (آن یکمرد)	أَنْتَ (تو یکمرد)
هُمَا (آن دومرد)	أَنْتُمَا (شما دومرد)
هُمَّ (آن مردان)	أَنْتُمْ (شما مردان)
هِيَ (آن یکزن)	أَنْتِ (تو یکزن)
هُمَا (آن دوزن)	أَنْتُمَا (شما دوزن)
هُنَّ (آن زنان)	أَنْتُنَّ (شما زنان)
أَنَا (من)	نَحْنُ (ما)

توجه: برای حفظ کردن این ضمایر بهتر است بصورت چهارتا چهارتا تمرین شود؛ یعنی:
چهار مفرد، چهار مثنی، چهار جمع.

چهار مفرد (هُوَ، هِيَ، أَنْتَ، أَنْتِ)

چهار مثنی (هُمَا، هُنَّ، أَنْتُمَا، أَنْتُنَّ)

چهار جمع (هُمَّ، هُنَّ، أَنْتُمْ، أَنْتُنَّ)

ضمایر فاعلی

همراه چهارده صیغه ماضی حروف زایدی وجود دارد که در زیر طرز ساخت آنها بیان شده است.

فَعَلٌ + _ = فَعَلٌ

فَعَلَّ + ا = فَعَلَا

فَعَلَّ + وا = فَعَلُوا

فَعَلَّ + تْ = فَعَلْتُمْ

فَعَلَّ + تا = فَعَلْنَا

فَعَلَّ + نَ = فَعَلْنَاهُ

فَعَلَّ + تَ = فَعَلْتِ

فَعَلَّ + تُمَا = فَعَلْتُمَا

فَعَلَّ + نُمَّ = فَعَلْتُمُ

فَعَلَّ + تِ = فَعَلْتِ

فَعَلَّ + تُمَا = فَعَلْتُمَا

فَعَلَّ + تُنَّ = فَعَلْتُنَّ

فَعَلَّ + تْ = فَعَلْتُمْ

فَعَلَّ + نا = فَعَلْنَا

حروف زائدی که از فعل جدا کردیم بنام ضمایر متصل فاعلی یا بطور اختصار ضمایر فاعلی مینامند. ضمناً دو صیغه فَعَلَّ و فَعَلْتُمْ ضمیر فاعلی آن دومستتر میباشد. همچنین تاء ساکن که به فَعَلْتُمْ چسبیده است، ضمیر فاعلی نیست بلکه علامت تأنیث میباشد.

ضمایر مفعولی

همانطور که از اسم این ضمایر پیداست آنها بعنوان مفعول در زبان عربی بکار میروند،

ضمایر مفعولی دو نوع است: ۱- ضمایر متصل مفعولی ۲- ضمایر منفصل مفعولی

۱- ضمایر متصل مفعولی: ضمایری هستند که بعنوان مفعول بعد از فعل بکار میروند و تعداد آنها چهارده تا میباشد و در ذیل با معانی ذکر شده اند:

هُ (آن یک مرد را)

هُمَا (آن دو مرد را)

هُم (آن مردان را)

ها (آن یک زن را)

هُمَا (آن دو زن را)

هُنَّ (آن زنان را)

كَ (تو یک مرد را)

كُما (شما دو مرد را)

كُم (شما دو مرد را)

كِ (تو یک زن را)

كُما (شما دو زن را)

كُنَّ (شما زنان را)

يَ (مرا)

نا (ما را)

همانطور که در بالا مشاهده میشود تعدادی از این ضمایر از نظر نوشتاری مانند ضمایر فاعلی هستند اما کاربرد آنها با هم متفاوت است.